Dosarul nr. 2-23151/25 (2-25156628-12-2-07112025-1)

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

03 februarie 2026 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru,
Instanța de judecată, având în componență:
Președintele ședinței,
Judecător Elena Marandici
Grefier Mihaela Rîndunica

Examinând, în şedinţă de judecată publică, în procedură contencioasă, în limba de stat, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Munteanu Vitalie către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM privind repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și procuraturii,

C O N S T A T Ă :

***Argumentele participanților la proces*:**

La data de 06 noiembrie 2025, Munteanu Vitalie, fiind reprezentat de avocatul Anatolie Pitel, a înaintat în instanța de judecat cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM solicitând încasarea din bugetul public național în contul lui Munteanu Vitalie a sumei de 300 000 lei în vederea reparării prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și ale instanțelor judecătorești; încasarea din bugetul public național în contul lui Munteanu Vitalie a cheltuielilor de judecată în sumă de 7 000 lei pentru asistența juridică acordată de avocat în prezenta cauză.

În motivarea acțiunii înaintate a indicat că, la 30 martie 2012 a fost începută urmărirea penală în cauza penală nr.*****, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3), lit. c) Cod penal, iar la 29 mai 2012 a fost începută urmărirea penală în cauza penală nr.*****, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.303 alin.(3) Cod penal. Prin ordonanța din 13 septembrie 2012, cauza penală nr.***** și cauza penală nr.*****, au fost conexate într-o procedură unică. La 19 octombrie 2012 Munteanu Vitalie a fost recunoscut în calitate de bănuit pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.328 alin.(3), lit.c) și art.303 alin.(3) din Codul penal. Ulterior, la 21 martie 2013, numitul Munteanu Vitalie a fost pus sub învinuire în cauza penală nr.*****, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.328 alin.(3), lit.c) și art.303 alin.(3) din Codul penal. În cadrul urmăririi penale, la data de 26 martie 2013 a fost dispusă

efectuarea percheziției în biroul de serviciu al numitului Munteanu Vitalie, care ocupa funcția de *****. La data de 11 noiembrie 2024, prin ordonanța procurorului din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a numitului Munteanu Vitalie în cadrul cauzei penale nr.*****, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.328 alin.(3), lit.c) și art.303 alin.(3) Cod penal, deoarece faptele acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii incriminate.

Prin urmare, susține Munteanu Vitalie că a fost urmărit penal de către organul de urmărire penală o perioadă de peste nouă ani, perioadă când în privința acestuia au fost efectuate percheziții, a fost supus diferitor audieri și interogatorii.

Invocând prevederile art. art. 3, 6 lit.(b) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art.2007 alin.(l) din Codul civil (în vigoare de la 01.03.2019), a menționat reclamantul că în temeiul dispozițiilor legale citate se instituie obligația generală a statului de a repara persoanelor fizice prejudiciul material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, iar cu referire la prevederile art. 11 alin.(1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, a comunicat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, în temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, criteriu care se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Argumentează că, din circumstanțele cauzei rezultă că, Munteanu Vitalie a fost recunoscut în calitate de bănuit la 19.10.2012, precum și recunoscut în calitate de învinuit la 21 martie 2013, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3), lit.c) și art.303 alin.(3) Cod penal, care sunt infracțiune grave/deosebit de grave și care prevăd în exclusivitate o pedeapsă sub formă de închisoare. Pe parcursul unei perioade de peste nouă ani de zile, acesta s-a aflat sub urmărire penală pentru o infracțiune pe care nu a comis-o. Totodată, la biroul acestuia a fost efectuată percheziția, fapt care denotă ingerința ilegală a agenților statului în viața privată a acestuia. Pe durata urmăririi penale, prin calitatea de învinuit în comiterea unor infracțiuni grave și deosebit de grave, persoana a suportat un prejudiciu moral, manifestat prin frustrarea sa în calitate de persoană cu funcție publică, lezarea onoarei și reputației profesionale, neîncrederea și izolare psihologică din partea familiei, rudelor și prietenilor. Gravitatea acuzațiilor, durata îndelungată a procesului (peste 9 ani) și rezonanța publică a cauzei au generat un stres și un disconfort emoțional semnificative, care au afectat profund starea sa psihică și relațiile personale. În baza principiilor compensării echitabile și rezonabile a

prejudiciului moral, reclamantul consideră că aceste suferințe justifică stabilirea unei despăgubiri în valoare de 300 000 lei.

Tot aici, în baza prevederilor art. art.82, 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, solicită reclamantul încasarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice suportate de reclamantul Munteanu Vitalie în mărime de 7 000 lei, pe care le consideră a fi rezonabile ca mărime, necesare și realmente angajate.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe prevederile art. art.85 alin.(1), lit.l), 94 alin.(1), 96 alin.(1), 166-168 Codul de procedură civilă, art. art.1, 3 alin.(1), 5 alin.(2), 6 lit.a), 11 alin.(1), 12 alin.(1)-(2), (4) al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998 și art.2007 Cod civil. (f.d.2-8)

La data de 20 ianuarie 2026, reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției a R.Moldova, Daniel Pantea, a depus referința prin intermediul adresei electronice solicitând instanței respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției invocate a menționat că la depunerea prezentei acțiuni, reclamantul a interpretat eronat normele de drept material ce țin de încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în condițiile în care pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545, necesită de a fi întrunite cumulativ, atât circumstanțele prevăzute de art. 6 - dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 - cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Normele în cauză sunt indisolubile, respectiv nu pot fi aplicate separat. Or, în privința reclamantului, Vitalie Munteanu, a fost emisă o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală. Totuși, prin prisma Legii nr. 1545/1998, persoana are dreptul să solicite despăgubire în situația când aceasta a fost condamnată, iar ulterior în privința sa a fost emisă sentință de achitare. Anume, în astfel de situații se poate invoca ca persoana a fost într-adevăr trasă la răspundere penală. Pârâtul apreciază prezenta acțiune civilă ca fiind una nefondată, în condițiile în care, conform prevederilor enunțate, rezultă expres că nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului, ci doar cele constatate expres ca ilegale. Este important și necesar să se constate ilegalitatea actului procedural emis de către organul de drept, or, dacă se demonstrează printr-un act judecătoresc de dispoziție irevocabil că acțiunile întreprinse de către organul de urmărire penală au fost ilegale, atunci dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana.

Astfel, la caz se atestă că pe durata acțiunilor procesuale aferente cauzei penale, reclamantului nu i-au fost încălcate drepturile procesuale, cât și la materialele cauzei nu rezultă nicio probă concludentă, pertinentă, în confirmarea faptului ca actele procedurale emise în privința reclamantului, de către organul de drept, sunt calificate ca ilegale. În corespundere cu art. 218 din Codul de procedură penală, în speță, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe acțiunile pretins ilegale ale

organului de urmărire penală, procuraturii și instanței judecătorești, însă în lipsa unor acte ce constată în mod expres ilegalitatea acțiunilor întreprinse. Or, eventuala clasare a unei cauze penale nu trebuie percepută ca un rebut în activitatea organului de urmărire penală, dar ca o activitate legală de examinare a unei cauze penale. Organul de urmărire penală nu are doar ca scop identificarea și sancționarea persoanelor vinovate, dar și prevenirea și curmarea săvârșirii infracțiunilor, aspect care este prevăzut și de prevederile art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală.

Tot aici mai remarcă pârâtul prevederile hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 04.07.2005 cu privire la practica asigurării controlului judecătoresc de către judecătorul de instrucție în procesul urmăririi penale, potrivit cărora, pretențiile privind încasarea, în beneficiul reclamantului Vitalie Munteanu a prejudiciului moral, material și a cheltuielilor de judecată, reprezintă solicitări nefondate. Or, în condițiile în care prezenta acțiune civilă nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate ale Legii nr.1545, prin urmare, nu există nici temei legal de a solicita încasarea prejudiciului. Subsecvent, reclamanții ar trebui să justifice prejudiciul material pentru care solicită compensații și că nu pot primi despăgubiri pentru prejudicii pe care nu le-au suferit. În concret, atestă că reclamantul nu și-a motivat în mod pertinent, atât cuantumul prejudiciului moral de 300 000 lei, cât și cheltuielile de judecată.

Mai mult ca atât, accentuează pârâtul că prezentul litigiu este cu caracter civil și nu ține de competența instanței de judecată de a se expuse pe marginea aspectului legalității procedurilor respective, fapt ce determină concomitent și netemeinicia pretențiilor formulate în acest sens. (f.d.98-103)

La data de 22 decembrie 2025, reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală a R.Moldova, Tudor Bordan, a depus referința prin intermediul adresei electronice solicitând instanței respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției procesuale invocate a indicat reprezentantul intervenientului accesoriu că, în cadrul procesului penal, în rezultatul efectuării pe cazul dat a acțiunilor de urmărire penală, precum și a acțiunilor investigativ operative existând bănuiala rezonabilă că, infracțiunile examinate în cauza penală respectivă au fost comise inclusiv și cu participarea lui Munteanu Vitalie, motiv pentru care la 21.03.2013 pe cazul dat, ultimul a fost pus sub învinuire fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3) lit.c) și art.303 alin.(3) din Codul penal.

Reieșind din acțiunile de urmărire penală efectuate în cadrul urmăririi penale, precum și rezultatele obținute ca urmare a efectuării de către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și altor acțiuni necesare și posibile, inclusiv și în coraport cu învinuirea adusă lui Munteanu Vitalie s-a stabilit că, necătând la faptul că, de către organul de urmărire penală au fost întreprinse

toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complet și obiectiv a circumstanțelor cazului dat, nu s-au stabilit probe suficiente care ar confirma toate elementele componenței de infracțiune incriminată acestuia, motiv pentru care la 11 noiembrie 2024 prin ordonanța motivată procurorul de caz, în baza art.52 alin.(1) pct.22), art.255, art.275 pct.3), art.284 alin.(2) pct.2) din Codul de procedură penală, s-a dispus scoatere de sub urmărirea penală în cauza penală respectivă a lui Munteanu Vitalie.

Remarcă reprezentantul intervenientului accesoriu că, reieșind din prevederile art. art.3 alin.(1) al Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, pentru a interveni răspunderea Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale și anume, existența faptei ilicite și nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea Statului. Or, angajarea răspunderii Statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale și anume existența faptei ilicite, respectiv nu orice acțiune a organelor de drept și instanțelor judecătorești atrage răspunderea statului. În pricină, organul de urmărire penală și procurorul de caz, au acționat în cadrul cauzei penale în strictă corespundere cu prevederile legale. Or, reclamantul nu a fost atras ilegal la răspundere, respectiv, existența unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală, nu denotă faptul că, organul de urmărire penală a admis careva acțiuni ilicite, or, efectuarea acțiunilor de urmărire penală este obligația organului de urmărire penală, care are drept scop de a descoperi circumstanțele și persoana care a comis infracțiunea.

Totodată, invocând prevederile art. art.298, 299[1] și 313 din Codul de procedură penală, notează că, în speță nu există niciun act procedural definitiv și irevocabil a judecătorului de instrucție sau a organului ierarhic superior, prin care acțiunile organului de urmărire penală au fost stabilite ca fiind ilegale, cerință prevăzută de art.3 din Legea nr.1545.

Cu privire la pretenția acțiunii privind încasarea prejudiciului moral invocă că, sarcina probațiunii mărimii prejudiciului moral îi revine reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces, jurisprudența Curții Europene și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate. Or, pentru a pretinde la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, reclamantul în cererea de chemare în judecată urma să dovedească existența acțiunilor ilicite și legătura cauzală a acestor acțiuni cu prejudiciul moral sub aspectul existenței (care suferințe fizice sau psihice) și prin care probe se confirmă argumentele invocate de acesta, iar nerespectarea principiului probațiunii statuat la art.118 din Codul de procedură civilă, constituie o încălcare flagrantă a prevederilor art.6 a Curții Europene a Drepturilor Omului. În pricină, nu au fost întrunite condițiile de aplicabilitate a Legii nr. 1545, prin

urmare nu există nici temei legal de a solicita încasarea din contul Statului atât a prejudiciului moral, cât și a cheltuielilor pentru asistență juridică, motiv din care cererea dată urmează a fi respinsă. (f.d.78-93)

În ședința de judecată participanții la proces fiind legal citați (f.d.113-116) nu s-au prezentat. Reprezentatul reclamantului Munteanu Vitalie, avocatul Anatolie Pitel, prin cererea de chemare în judecată a solicitat examinarea cauzei în lipsă (f.d.7verso), la fel, și reprezentantul intervenientului accesoriu Procuratura Generală a R.Moldova în referința depusă a solicitat examinarea cauzei în lipsă (f.d.93). Reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției a R.Moldova, nu a anunțat despre imposibilitatea de a se prezenta în ședința de judecată.

În conformitate cu prevederile art.206 alin.(1), (5) Cod de procedură civilă, părţile au dreptul să solicite instanţei judecătoreşti examinarea cauzei în lipsa lor şi remiterea copiei de pe hotărîre. Neprezentarea în şedinţă de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei.

Având în vedere existența dovezilor de citare legală în privința părților și participanților la proces, instanța de judecată a purces la examinarea cauzei în absența părților.

***Aprecierea instanței de judecată*:**

Studiind cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, referințele depuse de pârâtul Ministerul Justiției și intervenientul accesoriu Procurata Generală, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial cererea de chemare în judecată din raționamentele ce urmează.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, astfel încât fiecare probă apreciindu-se de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluţionarea pricinii.

În accepțiunea art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Instanța de judecată constată că raportul juridic material litigios supus judecății derivă din răspunderea patrimonială a statului în baza Legii nr.1545/25.02.1998 care stabilește obligației de reparare a prejudiciului moral pretins a fi provocat prin faptele ilicite săvârșite de organele de urmărire penală și de procuratură.

Conform prevederilor art. 1 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşti (în continuare Legea 1545/1998), prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul şi condiţiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acţiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenţionale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanţele judecătoreşti.

Conform art. 2 din Legea 1545/1998, acţiuni ilicite - acţiuni sau inacţiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenţii, ale organului de urmărire penală sau ale instanţei de judecată, care exclud vinovăţia acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere şi nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcţie de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanţa de judecată, manifestate prin încălcarea intenţionată a normelor procedurale şi materiale în timpul procedurii penale sau contravenţionale (infracţiuni).

Articolul 3 alin. (1)-(2) din Legea 1545/1998 stabilește că, în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material şi moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reţinerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declaraţie de a nu părăsi localitatea sau ţara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunităţii;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziţiei, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcţie), precum şi în urma altor acţiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravenţional, reţinerii contravenţionale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenţionale de către instanţa de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigaţii cu încălcarea prevederilor legislaţiei;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ştampilelor, precum şi în urma blocării conturilor bancare.

Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcţie de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură şi din instanţele judecătoreşti.

Examinând ansamblul probator administrat în cauză, instanța reține că, prin ordonanța din 30 martie 2012 s-a dispus pornirea urmăririi penale în cauza penală nr.*****, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(3), lit. c) Cod penal (f.d.13), iar prin ordonanța din 29 mai 2012 s-a dispus pornirea urmăririi penale în cauza penală nr.*****, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.303 alin.(3) Cod penal (f.d.14-15).

Prin ordonanța din 13 septembrie 2012, cauza penală nr.***** și cauza penală nr.*****, au fost conexate într-o procedură unică atribuind numărul unic *****. (f.d.16-17)

Prin ordonanța din 11 octombrie 2013, s-a dispus pornirea urmăririi penale în cauza penală nr.*****, conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.303 alin.(3) Cod penal. (f.d.18-20)

Prin ordonanța din 11 octombrie 2013, cauza penală nr. ***** și cauza penală nr. *****, au fost conexate într-o procedură unică atribuind numărul unic *****. (f.d.21)

La data de 19 octombrie 2012, prin ordonanța organului de urmărire penală, Munteanu Vitalie, a fost recunoscut în calitate de bănuit pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.303 alin.(3) și art.328 alin.(3) lit.c) din Codul penal. (f.d.22-25)

Prin ordonanțele din 02 ianuarie 2013 și 18 martie 2013 s-a dispus prelungirea termenului de menținere în calitate de bănuit a lui Munteanu Vitalie în cauza penală cauza penală nr. *****. (f.d.26-31, 32-37)

La data de 21 martie 2013, prin ordonanța procurorului, Munteanu Vitalie, a fost pus sub învinuire în cauza penală nr. *****, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.328 alin.(3), lit.c) și art.303 alin.(3) din Codul penal. (f.d.38-46)

Prin ordonanța din 25 martie 2013 a fost dispusă efectuarea percheziției în biroul de serviciu al lui Munteanu Vitalie, colaborator al *****. (f.d.47-49)

Prin procesul-verbal din 26 martie 2013, se confirmă efectuarea percheziției în cadrul efectuării urmăririi penale în biroul de serviciu al lui Munteanu Vitalie, situat în incinta *****. (f.d.50-51)

La data de 11 noiembrie 2024, prin ordonanța procurorul din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Munteanu Vitalie în cadrul cauzei

penale nr.*****, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.328 alin.(3), lit.c) și art.303 alin.(3) Cod penal, deoarece fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunilor incriminate. (f.d.52-64)

În vederea soluționării litigiului de fond, instanța de judecată verifică dacă au fost îndeplinite în mod cumulativ condițiile constitutive ale dreptului la repararea prejudiciului prevăzute de Legea nr. 1545/25.02.1998 privind plata despăgubirilor pentru pagubele morale cauzate de acțiunile ilicite ale organelor de stat.

Din actele dosarului rezultă cert că, în perioada 19 octombrie 2012 - 11 noiembrie 2024, Munteanu Vitalie, a fost cercetat penal fiind învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.328 alin.(3) lit.c) și art.303 alin.(3) din Codul penal, iar în cadrul urmăririi penale a fost efectuată percheziția în biroul de serviciu al lui Munteanu Vitalie, situat în incinta *****. Într-un final, toate acțiunile de urmărire penală au încetat prin scoaterea lui Munteanu Vitalie de sub urmărire penală.

Conform art. 10 din Legea 1545/1998, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea şi în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.

În conformitate cu prevederile art. 6 lit. b) din aceeași Lege, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: b) scoaterea persoanei de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

Potrivit art. 284 alin. (1) din Codul de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare şi finalizare în privinţa persoanei a oricăror acţiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

Totodată, dispoziția art.66 alin. (3) Cod de procedură penală statuează că, în cazul în care învinuirea nu a fost confirmată, învinuitul sau, după caz, inculpatul are dreptul la reabilitare.

În corespundere cu prevederile art. 16 alin. (1) lit. g) din Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

Conform art. 19 alin. (1) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Articolul 2007 alin. (1) Codul civil prevede că, prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri:

a) condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea;

b) aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității;

c) acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la:

– constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane și dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia;

– pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

În temeiul dispozițiilor legale citate, este instituită obligația generală a statului de a repara prejudiciul cauzat prin desfășurarea acțiunilor de urmărire penală în privința persoanei care au avut ca finalitate scoaterea persoanei de sub urmărire penală pe temei de reabilitare. Or, potrivit art. 284 alin. (1) din Codul de procedură penală, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare a persoanei în legătură cu fapta anterior imputată, iar dispoziția art.6 din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, condiționează dreptul al despăgubire de reabilitarea persoanei.

La acest capitol, analizând raționamentele mai sus-elucidate în raport cu dispozițiile Legii nr.1545/25.02.1998, instanța de judecată concluzionează că în pricină există temei de fapt și de drept care atrage răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile organului de urmărire penală și ale procuraturii, în temeiul Legii nr.1545/25.02.1998. Or, scoaterea persoanei de sub urmărire penală potrivit legii reprezintă temei de reabilitare și dă dreptul la despăgubire.

Conform art. 11 alin. (1)-(3) din aceeași Lege, mărimea compensaţiei pentru repararea prejudiciului moral se stabileşte de instanţa de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensaţiei se determină luîndu-se în considerare: a) gravitatea infracţiunii de a cărei săvîrşire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul şi gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală şi la examinarea cauzei penale în instanţa de judecată; c) rezonanţa pe care a avut-o în societate informaţia despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum şi durata examinării cauzei penale în instanţa de judecată; e) natura dreptului personal lezat şi locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferinţele fizice, caracterul şi gradul suferinţelor psihice; g) măsura în care compensaţia bănească poate atenua suferinţele fizice şi psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenţie. Instanţa de judecată va determina mărimea compensaţiei şi în baza criteriilor specificate la art. 219 alin.(4) din Codul de procedură penală. În toate cazurile, instanţa de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile şi echitabile a prejudiciului moral.

Articolul 2036 alin. (1)-(3) Codul civil învederează că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei

personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității şi în alte cazuri prevăzute de lege.

Conform art. 2037 Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

În sensul normelor de drept sus-indicate, instanța de judecată apreciază dacă prejudiciul moral invocat a fost dovedit parțial, determinând cuantumul rezonabil și echitabil al despăgubirii; sub aspect patrimonial și examinează dacă pretențiile au fost probate sub raportul existenței și întinderii lor.

La cuantificarea prejudiciului, instanța va ține cont de principiile compensării echitabile și rezonabile, natura dreptului lezat, gravitatea și durata suferințelor suportate, precum și de durata procesului penal derulat în privința reclamantului, circumstanțe care indubitabil au cauzat reclamantului stare de stres și frustrare prelungită. Totodată, se va corobora practica judiciară națională și europeană, respectându-se principiul general al echității, astfel încât suma acordată să nu fie vădit disproporționată față de cuantumurile despăgubirilor morale pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Instanța notează că, situația creată a provocat reclamantului un prejudiciu moral complex, concretizat prin suferințe fizice și psihice sub forma *pretium doloris*, manifestate prin trăiri emoționale intense, tensiune psihică prelungită, disconfort somatic persistent și alte manifestări ale prejudiciului moral.

Despăgubirea morală are menirea de a furniza o reparație financiară echivalentă pentru atingerea adusă personalității, cauzată în special de examinarea prelungită a cauzei penale. Aceasta nu poate fi calificată drept îmbogățire fără justă

cauză, ci reprezintă expresia principiului proporționalității, prin care instanța națională realizează un just echilibru între gravitatea lezării și cuantumul reparației, în acord cu standardele CtEDO.

Având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate reclamantului Munteanu Victor prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, instanța conchide admiterea parțială a acțiunii reclamantului, urmând a dispune încasarea din contul Ministerului Justiției în beneficiul reclamantului cu titlul de prejudiciu moral suma de 20 000 (douăzeci mii) lei care, în opinia instanței, este considerată o compensare ce ar aduce la o satisfacție echitabilă persoanei.

În conformitate cu prevederile art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Articolul 96 alin. (1) și (1^1) Codul de procedură civilă statuează că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Conform pct.21^1 din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile nr. 25 din 28.06.2004, *soluţionând cererile de restituire a cheltuielilor pentru asistenţă juridică acordată, instanţele vor reţine următoarele: Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a. dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b. copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; c. listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).*

În această ordine de idei este de remarcat că în calitate de cheltuieli de asistență juridică suportate în prezentul proces civil s-a solicitat încasarea sumei de

7000 lei. Pentru confirmarea suportării acestor cheltuieli reprezentatul reclamantului a prezentat dispoziția de bonul de plată nr. 5678315 din 08.08.2025 (f.d.10)

Prin urmare, reținând dovada achitării onorariului avocatului, aportul concret al avocatului la soluționarea cauzei, timpul și efortul profesional depus, chiar și în contextul rezultatului obținut de admitere parțială a pretențiilor, instanța de judecată, consideră necesară, efectiv suportată și rezonabilă ca și cuantum suma de 7 000 (șapte mii) lei și respectiv, va admite cererea reprezentantului reclamantului și va compensa cheltuielile de asistență juridică suportate la examinarea prezentei cauze.

În contextul celor supra-elucidate, instanța de judecată concluzionează că pretențiile acțiunii urmează a fi admise parțial în partea compensării prejudiciului moral, iar cheltuielile de asistență juridică urmează a fi încasate în cuantum deplin.

În conformitate cu prevederile Legii nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanţelor judecătoreşt, art. art. 94, 96, 238 – 240 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Cererea de chemare în judecată înaintată de Munteanu Vitalie către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM privind repararea prejudiciului cauzat prin acţiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și procuraturii, se admite parțial.

Se încasează din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Munteanu Vitalie, a.n.*****, IDNP *****, prejudiciul moral în mărime de 20 000 (douăzeci mii) lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 7 000 (șapte mii) lei, în total suma de 27 000 (douăzeci și șapte mii) lei.

În rest, pretențiile excedente ale acțiunii se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președinte de ședință
Judecător **Elena Marandici**